

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 8 јуни 2020 година, врз основа на примена жалба од Магдалена Несторовска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Република“, со текстот насловен „И државниот секретар во МВР, кадар на Спасовски имал два ајфони“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 15 мај 2020 година, државниот секретар на МВР, Магдалена Несторовска, поднесе жалба за текстот со наслов „И државниот секретар во МВР, кадар на Спасовски имал два ајфони“, објавен на 14 мај 2020 година, на интернет – порталот „Република“ (www.republika.mk).

Во жалбата се наведува дека во оспорениот текст се пласираат написи кои се засноваат на непроверени и непотврдени факти од социјалните медиуми, со цел дезинформирање на јавноста. Подносителката на жалбата смета дека во објавената содржина свесно се прикриваат, односно фалсификуваат одредени делови од тие написи за да се предизвика конкретна штата и повреда на нејзиниот углед.

„Имено, на порталот „Република“ е објавено дека Магдалена Несторовска, Државен секретар во МВР, нарачала два „Ајфони“ SX, при што целиот натпис го темелат врз основа на tweet објавен од @C4i7Z на tweeter. Истовремено, извршен е груб фалсификат на документите приложени кон tweet-от, односно свесно се покриени одредени делови од документот, со што намерно се доведува јавноста во заблуда дека користам два мобилни -телефони ајфони“, вели во претставката државната секретарка на МВР, Несторовска.

Несторовска, меѓу другото, посочува дека медиумот не побарал став од жалителката пред да го објави написот и доколку тоа го направел ќе бил благовремено известен дека единствениот телефон што го поседувала бил оној што ѝ следувал согласно правилникот на МВР.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Република“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа*

треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 8 јуни 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Членовите на Комисијата, најнапред, утврдија дека се работи за текст без автор, чија содржина се сведува на наслов и само две реченици. Медиумот текстот го базира единствено на објава на корисник на социјалната мрежа Твитер, кој објавил документи од набавка, кои наводно потврдуваат дека државниот секретар на МВР, Магдалена Несторовска, нарачала два мобилни телефона „Ајфон“.

Несомнено е дека јавните функционери треба да подлежат под силен јавен надзор и не смеат да бидат изземени од теми за кои јавноста има право да биде информирана. Затоа, текстот произлегува од јавниот интерес, но не на начинот на кој е обработена информацијата.

Новинарскиот производ е едностран, зашто авторот воопшто не се потрудил да обезбеди целосно објективна и проверена информација и да ги согледа сите значајни аспекти на темата за која се говори. Во содржината е изоставено основното новинарско правило да се побара став од засегнатите страни, во случајов, од државната секретарка на Министерството за внатрешни работи или, пак, од самото Министерство. Во отсуство на официјална потврда на информацијата, новинарот морал да изрази резерва, воздржаност и сомнеж кон објавата на социјалните мрежи, вклучително и кон објавените документи.

Во тој контекст, медиумите се одговорни и за искажаното на социјалните мрежи, зашто со нивното објавување таквите содржини добиваат јавност и затоа не ги ослободуваат од одговорност. Во такви случаи, новинарите се обврзани да ги проверат информациите колку што е можно повеќе и да ја избегнат опасноста од манипулации и дезинформирање на јавноста.

Оттука, Комисијата за жалби најде дека во текстот на интернет – порталот „Република“ е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, отстапка која е забележлива во следните реченици:

„Откако во провладините медиуми беше објавена лажна вест дека министерот за внатрешни работи Наќе Чулев набавил „Ајфон“ мобилни телефони, што излезе дека е целосна дезинформација за политички цели, на социјалните мрежи излезе дека такви набавки прави кадар на СДСМ и на техничкиот премиер Оливер Спасовски.“

„Според документите, се гледа дека Магдалена Несторовска, Државен секретар во МВР, наратала два „Ајфони“ SX.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Критичкото следење на настаните, а особено на работата на носителите на јавни функции и државни установи се меѓу главните задачи на новинарите, но тоа секогаш треба да биде во согласност со новинарските начела.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет - порталот „Република“ (www.republika.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

